

Brussel, 11 december 2020
(OR. en)

13893/20

ENER 487
RECH 512
IND 264
CLIMA 341

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
d.d.:	11 december 2020
aan:	de delegaties
nr. vorig doc.:	13699/20
Betreft:	Conclusies van de Raad over het bevorderen van Europese samenwerking op het gebied van offshore- en andere hernieuwbare energie

Voor de delegaties gaan hierbij de conclusies van de Raad over het bevorderen van de Europese samenwerking op het gebied van offshore- en andere hernieuwbare energie, die op 11 december 2020 via de schriftelijke procedure door de Raad van de Europese Unie zijn goedgekeurd.

Conclusies van de Raad over

**het bevorderen van Europese samenwerking op het gebied van offshore- en andere
hernieuwbare energie**

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE

1. HERINNEREND AAN HETGEEN VOLGT:

- 1.1. De Europese Raad heeft in zijn conclusies van 12 december 2019 (doc. EUCO 29/19) de doelstelling van een klimaatneutrale Europese Unie in 2050 bekrachtigd, conform de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs.
- 1.2. De Raad TTE (Energie) heeft in zijn conclusies van 25 juni 2019, getiteld "De toekomst van energiesystemen" (doc. 10592/19) de uitrol van hernieuwbare energiebronnen en hun integratie in de netten, alsook de ontwikkeling van grensoverschrijdende elektriciteits-interconnecties als essentiële elementen van het toekomstige energiesysteem aangemerkt, en heeft offshore-elektriciteitsnetten en -hubs prioriteiten op het gebied van energie-infrastructuur genoemd.
- 1.3. De Raad TTE (Energie) heeft in zijn conclusies van 25 juni 2020, getiteld "De omgang van de Europese energiesector met de COVID-19-pandemie - de weg naar herstel" (doc. 9133/20) opgemerkt dat de energiesector investeringen nodig zal hebben, vooral in hernieuwbare energie, elektrificatie en grensoverschrijdende interconnecties, en heeft erop gewezen dat met een strategische aanpak voor hernieuwbare offshore-energie de investeringen in de sector kunnen worden gestimuleerd.
- 1.4. Verordening (EU) 2018/1999 inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie en Richtlijn (EU) 2018/2001 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen, beide van 11 december 2018, sporen de lidstaten ertoe aan na te denken over de vrijwillige openstelling van hun steunregelingen voor grensoverschrijdende deelname op basis van samenwerkingsovereenkomsten, bij wijze van aanvulling op hun nationale inspanningen.

- 1.5. De mededeling van de Commissie, getiteld "Een schone planeet voor iedereen: een Europese strategische langetermijnvisie voor een bloeiende, moderne, concurrerende en klimaatneutrale economie" (COM(2018) 773), en met name de diepgaande analyse die de mededeling ondersteunt, wijzen erop dat er een aanzienlijk EU-breed potentieel bestaat om tot een verhoogde capaciteit voor offshorewindenergie van 240 tot 450 GW in 2050 te komen, en aldus samen met andere technologieën voor hernieuwbare energie bij te dragen tot het doel van klimaatneutraliteit.
- 1.6. De mededeling van de Commissie, getiteld "De Europese Green Deal" (COM(2019) 640) stelt dat hernieuwbare energiebronnen een essentiële rol zullen spelen bij de Europese transitie naar schone energie en dat het opvoeren van de productie van hernieuwbare offshore-energie, op grond van regionale samenwerking tussen lidstaten, in dit opzicht een belangrijke maatregel is. Tevens wijst de mededeling op manieren om het potentieel van hernieuwbare offshore-energie, inclusief wind- en zonne-energie, golfslag- en getijdenenergie, te helpen benutten, met name door de maritieme ruimte van de Unie duurzamer te beheren.
- 1.7. De mededeling van de Commissie, getiteld "Een ambitieuzere klimaatdoelstelling voor Europa voor 2030" (COM(2020) 562) wijst erop dat hernieuwbare energie een fundamentele rol speelt bij het verwezenlijken van de Europese Green Deal en bij het bereiken van klimaatneutraliteit in 2050, en dat hernieuwbare energiebronnen op grotere schaal moeten worden ingezet om bij te dragen tot de hogere klimaatambities en tot het industriële leiderschap van de Unie op het gebied van hernieuwbare technologieën.
- 1.8. De mededeling van de Commissie, getiteld "Energie voor een klimaatneutrale economie: een EU-strategie voor een geïntegreerd energiesysteem" (COM(2020) 299) erkent de rol die hernieuwbare energie, waaronder offshorewindenergie, kan spelen bij de verdere elektrificatie, en geeft aan dat de strategie inzake hernieuwbare offshore-energie en de bijbehorende regelgeving en financiering zullen zorgen voor kosteneffectieve planning en uitrol van hernieuwbare offshore-energie, en het industriële leiderschap van de EU in offshoretechnologieën zullen versterken.
- 1.9. In de mededeling, getiteld "EU-strategie over de benutting van het potentieel van hernieuwbare offshore-energie met het oog op een klimaatneutrale toekomst"(COM(2020) 741) schat de Commissie dat er voor 2050 een geïnstalleerd vermogen van 300 GW aan offshorewindenergie en van ongeveer 40 GW aan oceaanenergie nodig zal zijn om vóór 2050 een geïntegreerd, groener en klimaatneutraal energiesysteem op te bouwen. Ook wijst zij op het significante potentieel van andere hernieuwbare offshoretechnologieën die zich in verschillende ontwikkelingsfasen bevinden.

- 1.10. In het kader van de Europese Green Deal is in september 2020 een Horizon 2020-oproep tot het indienen van voorstellen gelanceerd die onder meer moet leiden tot steun voor proefprojecten en demonstratieprojecten op het gebied van hernieuwbare offshore-energie, waaronder oceaanenergie, (drijvende) offshorewindenergie en offshorezonne-energie.
- 1.11. Het werk betreffende regionale samenwerking rond hernieuwbare energie, met name hernieuwbare offshore-energie, en de versterking van het elektriciteitsnet door:
- de North Seas Energy Cooperation, waarnaar wordt verwezen in haar gezamenlijke verklaring van 6 juli 2020,
 - het interconnectieplan voor de energiemarkt in het Oostzeegebied (BEMIP), waarnaar met name wordt verwezen in de gezamenlijke intentieverklaring van 30 september 2020 over offshorewindenergie in de Oostzee¹,
 - de Groep op hoog niveau inzake interconnecties voor Zuidwest-Europa, en
 - de Groep op hoog niveau energieconnectiviteit voor Centraal-en Zuidoost-Europa (Cesec).
- 1.12. Het "Memorandum van Split" van juni 2020, dat een samenwerkingskader voor de lange termijn beoogt om de energietransitie en de decarbonisatie van eilanden te bevorderen, met volledige inachtneming van de specifieke kenmerken van elk eiland.
- 1.13. Deze conclusies van de Raad focussen op offshore- en andere hernieuwbare energie als pijlers van het bredere decarbonisatieverhaal, waarbij wordt erkend dat ook andere decarbonisatie-inspanningen nodig zijn.

¹ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/signature_version_baltic_sea_offshore_wind.pdf

2. BENADRUKKEND HETGEEN VOLGT:

- 2.1. De uitrol van alle technologieën voor hernieuwbare energie is van cruciaal belang voor het halen van de energie- en klimaatdoelstellingen van de EU en draagt aanzienlijk bij tot de verwezenlijking van een klimaatneutrale Europese Unie in 2050.
- 2.2. Hernieuwbare offshore-energie, waaronder geankerde en drijvende offshorewindenergie en offshorezonne-energie, de energie van golven, stromingen en getijden, het verschil van temperatuur- en zoutgradiënten, verwarming en koeling van zeewater, geothermische energie, mariene biomassa (algen) en de mogelijke conversie van bestaande olie- en gasplatforms naar platforms voor hernieuwbare energie kunnen helpen om het potentieel aan hernieuwbare energie uit alle Europese zeeën en oceanen te benutten, gebruikmakend van een pan-Europese toeleveringsketen, terwijl geankerde offshorewindenergie in sommige lidstaten een evoluerende technologie is voor ondiepe wateren en drijvende offshorewindenergie een veelbelovende opkomende technologie is om hernieuwbare energie uit te rollen in zeeën met diepere bodems. Al deze technologieën bieden ondernemingskansen voor Europese bedrijfstakken.
- 2.3. Naast de nationale uitrol van hernieuwbare energie kunnen nauwere regionale samenwerking en grensoverschrijdende projecten tussen de lidstaten bijdragen tot de verdere integratie van de interne energiemarkt en tot een verdere versterking van de EU-brede uitrol van hernieuwbare energie en een verbeterde elektriciteitstransmissie-infrastructuur. Voorts kan een dergelijke samenwerking, indien de bestaande uitdagingen en belemmeringen worden overwonnen, met name voor de deelnemende lidstaten nettovoordelen opleveren, aangezien de nationale en EU-streefcijfers voor hernieuwbare energie op een meer kostenefficiënte manier zouden kunnen worden gehaald.
- 2.4. Dergelijke samenwerking kan tot stand komen door nationale steunregelingen voor hernieuwbare energie op vrijwillige basis open te stellen voor andere landen. Daarbij kan worden gedacht aan gezamenlijke aanbestedingen en gezamenlijke steunregelingen, ook voor niet aan zee grenzende landen. Grensoverschrijdende projecten kunnen worden gefaciliteerd door het nieuwe financieringsmechanisme van de Unie voor hernieuwbare energie, overeenkomstig de bepalingen van de governanceverordening.

- 2.5. Grensoverschrijdende samenwerking, onder meer via gezamenlijke en hybride projecten, is een vrijwillige optie in aanvulling op de nationale inspanningen voor de uitrol van hernieuwbare energie met het oog op het halen van de EU-streefcijfers voor 2030 inzake de uitrol van hernieuwbare energie en broeikasgasemissiereductie, zoals opgenomen in de nationale energie- en klimaatplannen, en is noodzakelijk om de herziene ambitie voor 2030 waar te maken. De geplande nationale steunpakketten kunnen verder worden verhoogd met behulp van de toewijzing uit de faciliteit voor herstel en veerkracht.
- 2.6. De versnelde uitrol van hernieuwbare energiebronnen, extra investeringen in onderzoek en innovatie (O&I) en het opschalen van de waardeketen, zowel op nationaal niveau als in regionale samenwerkingsprojecten, kunnen bijdragen tot een sterke en concurrerende Europese markt voor opkomende technologieën voor hernieuwbare offshore-energie, wat Europa zou kunnen helpen zijn mondiale leiderschap in deze technologieën op industriële schaal uit te breiden en te behouden.
- 2.7. Grensoverschrijdende samenwerking rond hernieuwbare offshore-energie kan op deze gebieden een belangrijke rol spelen. Met name projecten die door meer dan één lidstaat worden gefinancierd en projecten die connecteren met meer dan één lidstaat (gezamenlijke en hybride projecten) zouden het potentieel voor de grootschalige uitrol van hernieuwbare energie kunnen benutten en schaalvoordelen kunnen realiseren door de systeemkosten en de ruimtebehoeften te verminderen en de markt- en netintegratie van hernieuwbare offshore-energie alsmede de handel in elektriciteit te bevorderen.
- 2.8. Rekening houdend met het energie-efficiëntie-eerstbeginsel kan de uitrol van hernieuwbare energie een belangrijke rol spelen in sectorintegratie, onder meer door de integratie van hernieuwbare energie in het energiesysteem rechtstreeks via het elektriciteitsnet te vergemakkelijken of door bij te dragen tot hernieuwbare waterstofproductie, met name door nieuwe locaties voor hernieuwbare offshore-energie aan te boren via grensoverschrijdende samenwerking.
- 2.9. Het gebruik van bestaande technologieën en de ontwikkeling van innovatieve oplossingen voor energieopslag, met inbegrip van de omzetting van hernieuwbare elektriciteit in waterstof, kunnen de verdere integratie van offshore- en andere hernieuwbare energie in het Europese energiesysteem bevorderen, onder meer door netstabiliteit en -flexibiliteit te ondersteunen, en kunnen de rentabiliteit voor de productie van hernieuwbare elektriciteit verbeteren.

- 2.10. Hervormingen met het oog op investeringen in opwekkingscapaciteit voor hernieuwbare energie zullen bijdragen tot het economisch herstel na de COVID-19-pandemie, aangezien daarmee wordt ingezet op innovatie, Europese waardeketens, industriële groei, de ontwikkeling van een groene economie, werkgelegenheid in de hele Unie en concurrerende EU-bedrijfstakken. Regionale samenwerking tussen de lidstaten zal een belangrijke factor zijn om ervoor te zorgen dat deze voordelen op grote schaal worden gedeeld.
- 2.11. De Europese Green Deal en het klimaatdoelstellingsplan 2030 bieden een unieke gelegenheid voor een geïntegreerde aanpak van beleid en maatregelen, met onder meer de nationale uitrol van hernieuwbare energie en nauwere regionale samenwerking rond hernieuwbare energie tussen lidstaten en tussen regio's, een geschikt regelgevingskader en passende staatssteunregels, adequate financiële steun, industriële en groeiaspecten, aandacht voor sociale cohesie en werkgelegenheid, alsook O&I.
- 2.12. Internationale samenwerking speelt een steeds grotere rol bij de uitrol van hernieuwbare offshore-energie en kan onder meer worden gefaciliteerd door een diepgaande analyse door het Internationaal Energieagentschap (IEA) van het technische potentieel en de economische mogelijkheden, alsook door inspanningen van het Internationaal Agentschap voor hernieuwbare energie (Irena) en zijn samenwerkingskader voor hernieuwbare offshore-energie om landen samen te brengen teneinde terreinen voor internationale samenwerking in kaart te brengen en het gebruik van hernieuwbare offshore-energie te versnellen.

3. ERKENNEND, GELET OP DE GEOGRAFISCHE VERSCHILLEN IN DE UNIE EN DE UITEENLOPENDE MATURITEIT VAN TECHNOLOGIEËN VOOR HERNIEUWBARE ENERGIE, HETGEEN VOLGT:

- 3.1. De kosten van de uitrol van hernieuwbare energie, met name op minder volgroeide markten en voor minder mature technologieën (waaronder offshoretechnologieën zoals drijvende windturbines, drijvende fotovoltaïsche installaties en offshorewindenergie in arctische omstandigheden) en de noodzakelijke bijbehorende technologieën moeten verder worden verlaagd.
- 3.2. O&I en demonstratiesteun voor de minder mature technologieën van de EU voor hernieuwbare offshore-energie, evenals de ontwikkeling van de toeleveringsketen, zijn van cruciaal belang om deze technologieën concurrerder te maken en op wereldniveau een sturende rol te laten spelen.

- 3.3. Het in evenwicht brengen van de uitrol van technologieën voor hernieuwbare offshore-energie met andere doelstellingen in de maritieme ruimte is een uitdaging, en in dit verband kunnen concepten die voor verschillende doeleinden kunnen dienen en het gelijktijdig gebruik van verschillende technologieën bijdragen tot oplossingen voor ruimtelijke afwegingen en tot milieuvoordelen.
- 3.4. Om de offshore- en onshorenetten die nodig zijn voor de grootschalige uitrol van hernieuwbare offshore-energie, met name offshorewindenergie, te ontwikkelen, zijn een groot maatschappelijk draagvlak en veel politieke steun van de lidstaten nodig, waarbij de cruciale inspanningen van de transmissiesysteembeheerders in dit verband moeten worden erkend. Daarnaast vereist een veilig en beveiligd netbeheer toereikende balanceringscapaciteit, bijvoorbeeld door oplossingen voor vraagsturing of opslag.
- 3.5. Veel kustgemeenschappen en eilanden staan voor uitdagingen in de strijd tegen de klimaatverandering. Van belang daarbij zijn hun grote potentieel aan hernieuwbare energie, hun ecologische en sociaal-economische kenmerken zoals de mariene biodiversiteit en zee- en kusttoerisme, en de rol van eilanden en kustgemeenschappen bij de uitvoering van proefprojecten voor minder mature technologieën voor hernieuwbare offshore-energie. Eilanden en kustgemeenschappen zullen een toonaangevende rol spelen bij de decarbonisatie doordat zij een laboratorium worden voor proefprojecten voor diverse technologieën voor hernieuwbare offshore-energie, om de diversificatie van hernieuwbare bronnen en technologieën te vergroten en tegelijkertijd de voorzieningszekerheid in geïsoleerde systemen te bevorderen.

4. CONSTATEREND, MET HET OOG OP GRENSOVERSCHRIJDENDE SAMENWERKING, HETGEEN VOLGT:

- 4.1. Er bestaan aanzienlijke belemmeringen en uitdagingen voor grensoverschrijdende samenwerkingsprojecten op het gebied van hernieuwbare energie, die niet louter kunnen worden overwonnen door bilaterale en multilaterale intergouvernementele overeenkomsten (IGO's) tussen lidstaten over specifieke projecten.
- 4.2. De belemmeringen en uitdagingen voor grensoverschrijdende projecten voor hernieuwbare energie betreffen onder meer:
- hogere transactiekosten vanwege de grote inspanningen die nodig zijn op het gebied van politieke, technische en juridische coördinatie en vanwege onzekerheden, ook voor de eerste projecten;

- de uitdaging om te zorgen voor een evenwichtige verdeling van kosten en baten over de deelnemende lidstaten;
- beperkte financiering op nationaal niveau en met name op het niveau van de Unie om financieringstekorten van nationale en grensoverschrijdende projecten te dekken. Met name bij grensoverschrijdende projecten is het een uitdaging om de extra financieringstekorten te dekken die onder meer voortvloeien uit een mogelijk onevenwichtige verdeling van kosten en baten;
- in verband met de categorisering, in de EU-regels voor de elektriciteitsmarkt, van grensoverschrijdende transmissielijnen die deel uitmaken van hybride projecten voor offshore-energie (waarbij productie, transmissie en handel worden gecombineerd) als interconnectoren, de uitdaging om aanzienlijke belemmeringen voor de elektriciteit uit het opwekken van hernieuwbare offshore-energie binnen dergelijke hybride projecten te voorkomen en om voor een doeltreffende integratie op het net en in de markt te zorgen, waarbij een eerlijke verdeling van de kosten en baten wordt gewaarborgd;
- het gebrek aan overeenstemming van technische normen (bijvoorbeeld inzake lichten en markeringen op windturbines of inzake interoperabiliteit en spanningsniveaus van transmissieapparatuur);
- andere uitdagingen die voortvloeien uit defensiegerelateerde activiteiten en ander gebruik van de maritieme ruimte.

4.3. De afstemming tussen maritieme ruimtelijke planning en offshorenetsplanning en coördinatie tussen de lidstaten kan worden verbeterd om een efficiënt gebruik van de maritieme ruimte mogelijk te maken en de uitrol van nationale en grensoverschrijdende projecten voor hernieuwbare offshore-energie te vergemakkelijken.

4.4. Offshorenetsplanning is vaak onvoldoende gekoppeld aan onshorenetaansluitingen en interne netverzwaringen.

5. REKENING HOUDEND MET HETGEEN VOLGT:

5.1. De vrijheid van de lidstaten om hun energiemix te bepalen overeenkomstig artikel 194 VWEU, de nationale bevoegdheden voor de ontwikkeling van hun nationale elektriciteitsnetten en interconnecties, en de nationale verantwoordelijkheden voor de handhaving van en het regelgevend toezicht op de regels voor de elektriciteitsmarkt op hun grondgebied.

- 5.2. Het recht van de lidstaten om hun nationale steunregelingen voor elektriciteit uit hernieuwbare bronnen te ontwerpen overeenkomstig artikel 4 van Richtlijn (EU) 2018/2001 en onverminderd de artikelen 107 en 108 VWEU, en hun recht om te beslissen in hoeverre zij steun verlenen voor elektriciteit uit hernieuwbare bronnen die in een andere lidstaat wordt geproduceerd overeenkomstig artikel 5 van Richtlijn (EU) 2018/2001.

6. WIJST, WAT DE EUROPESE SAMENWERKING ROND HERNIEUWBARE ENERGIE IN HET ALGEMEEN BETREFT, OP DE NOODZAAK VAN HETGEEN VOLGT:

- 6.1. Verdere integratie van de interne energiemarkt, mede om bij te dragen tot het halen van de EU-streefcijfers voor klimaat en energie, onder meer door de ontwikkeling van interne en grensoverschrijdende infrastructuur en een grotere interconnectiviteit tussen de lidstaten, onder meer via het beleid inzake trans-Europese energienetwerken, projecten van gemeenschappelijk belang en de tenuitvoerlegging van relevante EU-wetgeving, teneinde de integratie van toenemende volumes hernieuwbare energie in de Europese elektriciteitsmarkt te ondersteunen en grensoverschrijdende handel en samenwerking te vergemakkelijken.
- 6.2. Een verlaging van de transactiekosten voor het sluiten van bilaterale en multilaterale IGO's tussen lidstaten met betrekking tot grensoverschrijdende projecten voor hernieuwbare energie, door een reeks opties te bieden voor relevante samenwerkingsmodellen rond de vrijwillige openstelling van nationale steunregelingen, waaronder het opstellen van een gezamenlijke steunregeling en van een "blauwdruk" met de essentiële elementen die dergelijke overeenkomsten moeten bevatten, teneinde de lidstaten, inclusief niet aan zee grenzende landen, bij het samenwerkingsproces te ondersteunen.
- 6.3. Coördinatie tussen kosten-batenanalyses en de grensoverschrijdende verdeling van kosten voor grensoverschrijdende projecten op het gebied van hernieuwbare energie, met inbegrip van gezamenlijke en hybride projecten voor hernieuwbare offshore-energie, om alle relevante kosten en baten in rekening te brengen. Hierbij kan het onder andere gaan om baten in de vorm van behaalde streefcijfers voor hernieuwbare energie, kosten voor de ondersteuning van hernieuwbare energie, marktintegratie, het (op elkaar) aansluiten van netten en de versterking en integratie van het net.

- 6.4. Een beter en doeltreffender gebruik van de bestaande Uniemiddelen om de verwezenlijking van grensoverschrijdende projecten voor hernieuwbare energie en de nationale uitrol van hernieuwbare energie te faciliteren, via belangrijke Unie-instrumenten zoals het nieuwe financieringsmechanisme van de Unie voor hernieuwbare energie en andere instrumenten zoals InvestEU en financieringsregelingen voor innovatieve projecten van de Europese Investeringsbank, alsook de Connecting Europe Facility (CEF) 2021-2027, die een nieuwe financieringslijn omvat, die gericht is op grensoverschrijdende projecten op het gebied van hernieuwbare energie. Van belang is met name dat de faciliterende functie van het financieringsmechanisme van de Unie voor hernieuwbare energie snel inzetbaar is en voldoende liquide middelen ter beschikking heeft uit bestaande bronnen, teneinde projecten op het gebied van hernieuwbare energie te ondersteunen en regionale samenwerking te bevorderen door het dekken van financieringstekorten in gezamenlijke projecten die onder meer voortvloeien uit een onevenwichtige verdeling van kosten en baten tussen de lidstaten.
- 6.5. Een herzien staatssteunkader voor de ondersteuning van hernieuwbare energie dat strookt met de richtlijnen en verordeningen van het "pakket schone energie" en met de Europese Green Deal, en dat het halen van de klimaat- en energiedoelstellingen voor 2030 vergemakkelijkt in het licht van het klimaatdoelstellingsplan van de EU en de doelstelling van een klimaat-neutrale Europese Unie in 2050, en zodoende de uitrol van hernieuwbare energie stimuleert, investeerders zekerheid biedt en een maatschappelijk draagvlak creëert, en O&I evenals de grootschalige demonstratie van opkomende en innovatieve technologieën bevordert.
- 6.6. Investerings in O&I op het niveau van de Unie en op nationaal niveau, op basis van een EU-brede agenda voor O&I zoals uiteengezet in het Europees strategisch plan voor energietechnologie (SET-plan), dat moet worden geactualiseerd om rekening te houden met de ambitie van de Europese Green Deal en de rol van hernieuwbare energie daarin, via de Horizon 2020-oproep in het kader van de Green Deal en de komende werkprogramma's van Horizon Europa voor 2021 en 2022.
- 6.7. Ondersteuning voor het decarbonisatieproces in kwetsbare, geïsoleerde of insulaire perifere elektriciteitssystemen zoals eilanden of ultraperifere gebieden, waaronder geïsoleerde kustgebieden, die baat zullen hebben bij de uitrol van de verschillende offshoretechnologieën, via gerichte steun die rekening houdt met hun specifieke situatie.

**7. WIJST MET NAME MET BETREKKING TOT PROJECTEN VOOR
HERNIEUWBARE OFFSHORE-ENERGIE OP DE NOODZAAK VAN:**

- 7.1. Een alomvattende aanpak die ervoor zorgt dat de nationale en grensoverschrijdende uitrol van projecten op het gebied van hernieuwbare offshore-energie en waardeketens van offshoretechnologie bevorderlijk is voor een langetermijnvisie, waarbij technologische, sociaal-economische en ecologische factoren worden geharmoniseerd met de klimaatambitie van de Unie, met name door instrumenten die alle bronnen voor hernieuwbare offshore-energie ondersteunen en de gevarieerde geografie van de Unie, inclusief alle zeeregio's, bestrijken.
- 7.2. Het voortbouwen op bestaande fora en het onderzoeken van de mogelijkheden voor nauwere coördinatie tussen de lidstaten op het gebied van maritieme ruimtelijke planning in verschillende Europese zeebekkens en de relevante Atlantische gebieden, teneinde een efficiënt en duurzaam gebruik van de maritieme ruimte mogelijk te maken, onverminderd de nationale verantwoordelijkheden. In dit verband is een holistische en alomvattende aanpak van het gebruik en beheer van de maritieme ruimte noodzakelijk, waarbij rekening wordt gehouden met de nationale plannen voor maritieme ruimtelijke planning en opties voor meervoudig gebruik worden gestimuleerd, met name om het mariene ecosysteem te beschermen, een maatschappelijk draagvlak te waarborgen, en het naast elkaar bestaan van verschillende vormen van gebruik van de maritieme ruimte te faciliteren, ten behoeve van de samenhang met ander relevant Uniebeleid zoals de EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030 en het gemeenschappelijk visserijbeleid.
- 7.3. Intensivering van het onderzoek, teneinde de kennis van het mariene milieu en de vogelmigratie te vergroten en de samenwerking ter zake tussen de lidstaten te verbeteren door gegevens, beste praktijken en ervaringen uit te wisselen.
- 7.4. Het bestuderen van de mogelijkheden voor nauwere coördinatie tussen maritieme ruimtelijke planning en offshorenetsplanning op Europees, regionaal en nationaal niveau, met inbegrip van de onshoreaansluiting van bronnen voor hernieuwbare offshore-energie, onverminderd de nationale verantwoordelijkheden en rechten, teneinde de grootschalige uitrol van hernieuwbare energie in de hele Unie te vergemakkelijken.

- 7.5. Geïntegreerde nationale planning van offshore- en onshore-netten, en nauwere coördinatie tussen de lidstaten, met name wat betreft offshore-netplanning op lange termijn en, indien nodig en goedgekeurd door de betrokken lidstaat, interne netverzwaringen, die essentieel zijn voor de kostenefficiënte uitrol van hernieuwbare offshore-energie, waarbij rekening moet worden gehouden met de verschillende omstandigheden in de lidstaten. In dit verband dient ook de regionale coördinatie tussen de infrastructuurplanning van verschillende energiedragers te worden verbeterd om het vervoer van hernieuwbare waterstof uit hernieuwbare offshore-elektriciteitsbronnen te faciliteren.
- 7.6. Een grondiger inzicht in en een diepere analyse van de uitdagingen voor transmissielijnen die deel uitmaken van hybride projecten, in het algemeen en in het bijzonder met betrekking tot de diverse implicaties van een categorisering, in de huidige EU-regels voor de elektriciteitsmarkt, van deze grensoverschrijdende transmissielijnen als interconnectoren, alsmede van mogelijke concepten voor marktregelingen.
- 7.7. Op basis hiervan, een oplossing voor elektriciteitsmarktregelingen op Unieniveau die de snelle verwezenlijking van gezamenlijke en hybride projecten voor hernieuwbare offshore-energie mogelijk maakt, en die een efficiënt gebruik van net- en marktmiddelen en de effectieve net- en marktintegratie van hernieuwbare offshore-elektriciteit waarborgt. Om efficiënte investeringen in hernieuwbare offshore-energie mogelijk te maken, moet in dit verband ook aandacht worden besteed aan de verdelingseffecten op de kosten en baten voor marktdeelnemers en lidstaten, de gevolgen voor nationale steunregelingen voor hernieuwbare energie, en rechtsonzekerheden. Bij elke oplossing moet het veilig en kosteneffectief beheer van het elektriciteitssysteem vooropstaan.
- 7.8. Meer O&I in de hele Unie op het gebied van hernieuwbare offshore-energie, en een betere coördinatie daaromtrent tussen de lidstaten, waaronder minder mature technologieën zoals drijvende offshorewindenergie, alsook offshorewindenergie in arctische omstandigheden, drijvende zonne-energie en de energie van golven, stromingen en getijden, teneinde de technologieën goedkoper te maken en de uitrol ervan te ondersteunen, alsmede demonstratie van belangrijke nettechnologieën die nodig zijn voor een geïntegreerd systeem voor hernieuwbare offshore-energie.

- 7.9. Het bestuderen van mogelijkheden voor een betere onderlinge afstemming tussen de technische normen en specificaties van onderdelen die deel uitmaken van de opwekking en transmissie van offshorewindenergie (vast of drijvend), om de opschaling van een vergrote pan-Europese toeleveringsketen te faciliteren. Ook onderdelen van andere technologieën voor oceaanenergie, namelijk getijden- en golftechnologieën, zouden, voor zover mogelijk, op elkaar kunnen worden afgestemd, wat kan bijdragen tot een verlaging van de kosten in deze sectoren.
8. **IS INGENOMEN MET DE STRATEGIE INZAKE HERNIEUWBARE OFFSHORE-ENERGIE VAN DE COMMISSIE** als belangrijke basis voor gesprekken met de lidstaten en verdere werkzaamheden op Unieniveau om het technologische en fysieke potentieel van hernieuwbare offshore-energie te benutten, wat van cruciaal belang is om de energie- en klimaatdoelstellingen van Europa voor 2030 te halen en uiterlijk in 2050 klimaatneutraal te worden.
9. **ROEPT DE COMMISSIE OP** snel gevolg te geven aan deze conclusies en aan de EU-strategie inzake hernieuwbare offshore-energie, door met het oog op de extra inspanningen die nodig zijn om de doelstelling van klimaatneutraliteit te halen, in nauwe samenwerking met de lidstaten een voorstel uit te werken voor een "faciliterend kader" op Unieniveau voor grensoverschrijdende en andere relevante nationale projecten op het gebied van hernieuwbare energie, waarbij wordt ingespeeld op de in de punten 6 en 7 vastgestelde behoeften. Dat kader moet onder meer het volgende omvatten:
- 9.1. Richtsnoeren voor het sluiten van bilaterale en multilaterale IGO's tussen lidstaten inzake grensoverschrijdende projecten voor hernieuwbare energie, alsook een blauwdruk voor dergelijke overeenkomsten, richtsnoeren voor relevante samenwerkingsmodellen rond de vrijwillige openstelling van nationale steunregelingen, waaronder gezamenlijke aanbestedingen en gezamenlijke steunregelingen, en richtsnoeren voor kosten-batenanalyses en de grensoverschrijdende kostentoewijzing, alsook voor de coördinatie daartussen, voor grensoverschrijdende projecten.
- 9.2. Een overzicht van de relevante financieringsinstrumenten van de EU, samen met een voorstel voor een beter en effectiever gebruik van bestaande middelen in het kader van belangrijke Unie-instrumenten, teneinde de verwezenlijking van grensoverschrijdende en nationale projecten op het gebied van hernieuwbare energie te vergemakkelijken door de financiering van de relevante instrumenten op Unieniveau te concretiseren, met name via de faciliterende functie van het financieringsmechanisme van de Unie voor hernieuwbare energie, voortbouwend op het Europees herstelplan.

- 9.3. Richtsnoeren over hoe de coördinatie tussen de lidstaten op het gebied van maritieme ruimtelijke planning en offshorenetsplanning kan worden verbeterd en uitgebreid, onder meer wat betreft de ontwikkeling van onshorenets en de aansluiting van bronnen van hernieuwbare offshore-energie, en wat betreft technische normen.
- 9.4. Wat betreft hybride projecten voor offshore-energie, een grondigere en diepere analyse van de in punt 7.6 geschetste implicaties en concepten, die onder andere moet worden opgenomen in een effectbeoordeling van uitsluitend de relevante bepalingen van de EU-wetgeving, en een analyse van hoe alleen die bepalingen voor dergelijke hybride projecten kunnen worden aangepast, in een stabiel rechtskader voor investeringen, waarbij zowel de werking van de interne markt als de voorwaarden voor elektriciteitsopwekking en -integratie worden gewaarborgd, teneinde de investeringen te faciliteren die nodig zijn om de klimaat- en energiedoelstellingen van de EU te halen. Een beoordeling van hoe een snelle verwezenlijking van hybride projecten en voldoende flexibiliteit voor het testen van verschillende en innovatieve opties in de tussentijd kunnen worden bevorderd, evenals een voorstel, op basis van deze analyse en van de ervaringen met hybride projecten, voor een langetermijnoplossing in lijn met de in punt 7.7 geschetste elementen.
- 9.5. Steun voor O&I op het gebied van de productie van hernieuwbare energie, nettechnologieën en netintegratietechnologieën, waaronder opslag, in de werkprogramma's van Horizon Europa voor 2021 en 2022, met inbegrip van gerichte oproepen die rekening houden met de technologische en geografische kenmerken van alle lidstaten, en intensiever wetenschappelijk onderzoek naar de cumulatieve impact op het mariene milieu en op de vogelmigratie en naar "circulariteit door ontwerp", en een actualisering van het SET-plan om rekening te houden met het belang van hernieuwbare energie, met name offshore, om een versterkte samenwerking en uitwisseling tussen de lidstaten over deze onderwerpen te faciliteren.
- 9.6 Het faciliteren van de oprichting van een Europees forum voor hernieuwbare offshore-energie dat de lidstaten, regelgevende instanties en relevante belanghebbenden samenbrengt om regionale samenwerking en de uitwisseling van beste praktijken op het gebied van hernieuwbare offshore-energie te bevorderen.
-